

PM 2008 RVII (Dnr 001-1098/2008)

Värdesäkring av riksnormen (Ds 2008:29)

Remiss från Socialdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen överlämnas och återopas vad som anförs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Ulf Kristersson anför följande.

Ärendet

En arbetsgrupp inom Regeringskansliet med tjänstemän från Finansdepartementet och Socialdepartementet har analyserat alternativa sätt att beräkna riksnormen för att garantera en skälig levnadsnivå för personer med försörjningsstöd. Syftet med gruppens arbete har varit att knyta riksnormen till någon form av hållbar indexreglering.

I departementspromemorian föreslås att riksnormen knyts till prisbasbeloppet i stället för att grundas på Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsökningar. Beloppet för 2008 års riksnorm ska ligga till grund för den första uppräknings som görs från och med den 1 januari 2009.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och socialtjänstnämnden.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till departementspromemorians förslag om att skapa ett mer förutsägbart system vilket ger bättre planeringsförutsättningar för kommunerna genom att uppräknings av riksnormen knyts till prisbasbeloppet. Förslaget innebär också att det sker en harmonisering mellan annan lagstiftning och socialtjänstlagens begrepp skälig levnadsnivå.

Socialtjänstnämnden ställer sig i huvudsak positiv till förslaget att riksnormen ska värdesäkras genom att den följer prisbasbeloppet i stället för att grundas på Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar. Att knyta riksnormen till prisbasbeloppet kan dock medföra oönskad effekt i vissa situationer.

Mina synpunkter

Jag ställer mig positiv till förslaget att knyta uppräknings av riksnormen till prisbasbeloppet.

Förslaget innebär att personer som lever på försörjningsstöd i högre grad garanteras skälig levnadsnivå. Det ger också bättre planeringsförutsättningar för kommunerna. Det nuvarande systemet är mycket oförutsebart då regeringen vid olika tillfällen valt att väga in andra faktorer än enbart Konsumentverkets underlag vid fastställande av riksnormen i socialtjänstförordningen.

Förslaget innebär även en harmonisering mellan annan lagstiftning och socialtjänstlagens begrepp skälig levnadsnivå.

Jag delar socialtjänstförvaltningens synpunkt att man bör säkerställa så att det inte uppstår situationer då det blir en överkompensation inom riksnormens ram om bostads- och elkostnaderna, som ligger utanför riksnormen ökar kraftigt och får en dominerande betydelse för uppjusteringen av prisbasbeloppet.

Verksamheterna som handlägger ekonomiskt bistånd är dessutom väl bekanta med prisbasbeloppet i och med att det används i stadens riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd i sammanhang där ett visst belopp anges som vägledande för ett visst bistånd.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Som svar på remissen överlämnas och återopas vad som anförs i denna promemoria.

Stockholm den 12 juni 2008

ULF KRISTERSSON

Bilaga

Departementspromemorian Värdesäkring av riksnormen (Ds 2008:29)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

En arbetsgrupp inom Regeringskansliet med tjänstemän från Finansdepartementet och Socialdepartementet har analyserat alternativa sätt att beräkna riksnormen för att garantera en skälig levnadsnivå för personer med försörjningsstöd. Syftet med gruppens arbete har varit att knyta riksnormen till någon form av hållbar indexreglering.

I departementspromemorian föreslås att riksnormen knyts till prisbasbeloppet i stället för att grundas på Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsökningar. Beloppet för 2008 års riksnorm ska ligga till grund för den första uppräknings som görs från och med den 1 januari 2009.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och socialtjänstnämnden.

Stadsledningskontoret

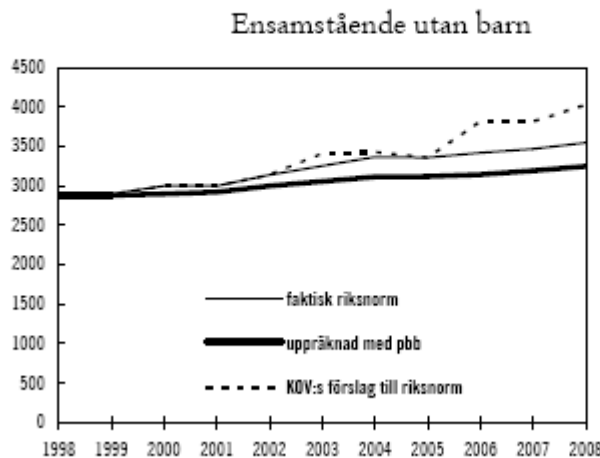
Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 maj 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till departementspromemorians förslag om att skapa ett mer förutsägbart system vilket ger bättre planeringsförutsättningar för kommunerna genom att uppräknings av riksnormen knyts till prisbasbeloppet. Förslaget innebär också att det sker en harmonisering mellan annan lagstiftning och socialtjänstlagens begrepp skälig levnadsnivå.

Inom staden har den tidigare uppräknings av riksnormen då den baserats på konsumentprisindex inneburit att de nya uppgifterna inkommit sent på året varvid det varit svårt att genomföra uppräknings i rätt tid. Vidare har uppräknings som skett via konsumentprisindex varit ojämn över åren vilket lett till svårigheter att prognostisera de faktiska kostnaderna inom ekonomiskt bistånd. Prisbasbeloppet bedöms inte fluktuera på samma sätt som konsumentprisindex. Stadsledningskontoret ställer sig därför positiv till departementspromemorians förslag.

Hur förslaget kommer att påverka stadens kostnader är svårt att beräkna. I departementspromemorian redovisas en jämförelse mellan riksnormens faktiska utveckling (faktisk norm) och den alternativa utvecklingen av kostnader för ekonomiskt bistånd som prisbasbelopp (uppräknad med pbb) och konsumentprisindex (KOV:s förslag till riksnorm) skulle innebära.

Diagram 1. Jämförelse mellan faktisk riksnorm, Konsumentverkets norm för skäligena levnadskostnader samt en tänkt utveckling av normen vid en koppling till prisbasbeloppet

Enligt denna redovisning kan konstateras att konsumentprisindex (KOV:s förslag till riksnorm) har fluktuerat mer än vad regeringens fastställda riksnorm (faktisk norm) gjort. Uppräkningen med hjälp av prisbasbelopp (uppräknad med pbb) innebär en mer stabil uppräknad än med konsumentprisindex varvid stadsledningskontoret anser att förändringen att riksnormen kopplas till prisbasbeloppet inte kommer att leda till ökade kostnader jämfört med uppräknad med hjälp av konsumentprisindex. Slutligen konstaterar stadsledningskontoret att förslaget inte innebär några nya åtaganden avseende ekonomiskt bistånd.

Socialtjänstnämnden

Socialtjänstnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2008 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 16 maj 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslaget att riksnormen ska värdesäkras genom att den följer prisbasbeloppet i stället för att grundas på Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar. Att knyta riksnormen till prisbasbeloppet kan dock medföra oönskad effekt i vissa situationer.

I Konsumentverkets pris- och konsumtionsundersökningar ingår de varor och tjänster som ingår i riksnormen. Genom att knyta riksnormen till prisbasbeloppet finns en risk för överkompensation inom riksnormens ram om bostads- och elkostnaderna, som ligger utanför riksnormen ökar kraftigt och får en dominerande betydelse för uppjusteringen av prisbasbeloppet. Det är därför viktigt att kontinuerligt följa upp effekterna och genomföra justeringar om det bedöms vara nödvändigt.

Förvaltningen välkomnar trots detta promemorians förslag utifrån verksamhets- och lika-behandlingssynpunkt. Det nuvarande systemet är mycket oförutsebart då regeringen vid olika tillfällen valt att väga in andra faktorer än enbart Konsumentverkets underlag vid fastställande av riksnormen i socialtjänstförordningen.

Många gånger har regeringens fastställande, och socialstyrelsens publicering, av riksnormsbeloppen inte skett förrän långt fram i december vilket medfört stora praktiska pro-

blem för socialtjänsten vid handläggningen av ansökningar i samband med varje årsskifte. I Stockholms stad måste ansökningar om försörjningsstöd avseende januari månad börja handläggas senast i mitten av december för att det sökta biståndet ska kunna utbetalas i rätt tid. De sena riksnormsbeloppen har inneburit påtvingad ineffektivitet och en ökad administration i och med att det ur rättssäkerhetssynpunkt har varit nödvändigt att korrigera många beslut i efterhand.

Då prisbasbeloppet utgör grund för att bestämma nivån på flera av ersättningarna inom socialförsäkringssystemet, som också ska garantera den berättigade en skälig levnadsnivå, bedöms det vara rimligt att detta även tillämpas för riksnormen inom försörjningsstödet.

Verksamheterna som handlägger ekonomiskt bistånd är dessutom väl bekanta med prisbasbeloppet i och med att det används i stadens riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd i sammanhang där ett visst belopp anges som vägledande för ett visst bistånd.